

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ
-обавезна садржина- свака рубрика мора бити попуњена

(сви подаци уписују се у одговарајућу рубрику, а назив и место рубрике не могу се мењати или изоставити)

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<p>1. Датум и орган који је именовано комисију</p> <p>Комисију је именovalo Наставно-научно веће Филозофског факултета у Новом Саду, на седници одржаној 11.9.2020. године.</p> <p>2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:</p> <p>проф. др Владимир Турјачанин, председник комисије, редовни професор Филозофског факултета Универзитета у Бањој Луци, Босна и Херцеговина, уже научна област: Социјална и организацијска психологија; датум избора у звање: 16.10.2017.</p> <p>проф. др Динка Чоркало Бирушки, редовна професорица у трајном звању Филозофског факултета Свеучилишта у Загребу, Хрватска, уже научна област: Психологија; датум избора у звање: 19.4.2016.</p> <p>др Јанко Међедовић, виши научни сарадник, 22.1.2020, Институт за криминолошка и социолошка истраживања, уже научна област: Психологија; датум избора у звање: 22.1.2020.</p> <p>др Бојана Бодрожа, доцент Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду, уже научна област: Психологија; датум избора у звање: 16.11.2017.</p> <p>проф. др Владимир Михаћ, ментор, ванредни професор Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду, уже научна област: Психологија; датум избора у звање: 25.3.2016.</p>
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
<p>1. Име, име једног родитеља, презиме: Тијана, Радиша, Карић</p> <p>2. Датум рођења, општина, држава: 26.2.1989, Краљево, Република Србија</p> <p>3. Назив факултета, назив студијског програма дипломских академских студија – мастер и стечени стручни назив: Филозофски факултет, Психологија, Мастер психолог</p>

4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија: **2013, ДС Психологије**

5. Назив факултета, назив магистарске тезе, научна област и датум одбране: /

6. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука: /

III НАСЛОВ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Социјална конструкција помирења између Срба и Бошњака у Босни и Херцеговини

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са знаком броја страна, поглавља, слика, шема, графика и сл.

Докторска дисертација садржи 452 стране. Подељена је у 6 поглавља. Садржи 14 графика, 30 табела, 411 референци, 8 прилога. Поглавља у оквиру дисертације су: Увод, Квалитативна студија, Квантитативна студија, Генерална дискусија, Референце и Прилози.

Садржај дисертације:

- 1 УВОД
- 1.1 ИСТОРИЈСКИ КОНТЕКСТ
- 1.2 МЕЂУГРУПНО ПОМИРЕЊЕ НАКОН ОРУЖАНИХ КОНФЛИКАТА
- 1.2.1 Зашто рат?
- 1.2.2 Шта после рата?
- 1.2.3 Зашто помирење није исто што и мир?
- 1.3 АКТУЕЛНИ КОНТЕКСТ У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ
- 1.4 ДЕФИНИСАЊЕ МЕЂУГРУПНОГ ПОМИРЕЊА
- 1.5 ТЕОРИЈСКЕ ПЕРСПЕКТИВЕ О МЕЂУГРУПНОМ ПОМИРЕЊУ
- 1.5.1 Келманова теорија о изградњи мира
- 1.5.2 Бар-Талова теорија о конфликтном етосу
- 1.6 ПОМИРЕЊЕ „ОБИЧНОГ НАРОДА“
- 1.7 ПРОЦЕСИ ПОМИРЕЊА
- 1.7.1 Суочавање са прошлошћу
- 1.7.1.1 Међугрупни опрост
- 1.7.2 Колективна виктимизираност
- 1.7.2.1 Инклузивна наспрам ексклузивне виктимизираности
- 1.7.2.2 Компетитивна виктимизираност
- 1.7.3 Питања идентитета
- 1.7.3.1 Модел заснован на потребама
- 1.7.3.2 (Де)легитимизација
- 1.7.4 Инструментални и социоемоционални процеси
- 1.7.5 Социо-когнитивни процеси
- 1.7.6 Статус и моћ
- 1.8 ЧИМЕ СЕ БАВИТИ У ИСТРАЖИВАЊУ ПОМИРЕЊА?
- 1.9 ПРОБЛЕМ ИСТРАЖИВАЊА
- 1.9.1 Циљеви истраживања
- 2 КВАЛИТАТИВНА СТУДИЈА
- 2.1 МЕТОД
- 2.1.1 Специфични циљеви истраживања и истраживачка питања
- 2.1.2 Дизајн
- 2.1.3 Учесници у истраживању
- 2.1.3.1 Опис истраживача
- 2.1.3.2 Учесници у фокус групама
- 2.1.3.3 Регрутација учесника

- 2.1.3.4 Етичка питања
- 2.1.4 Прикупљање података
- 2.1.5 Анализа података
- 2.2 РЕЗУЛТАТИ И АНАЛИЗА
- 2.2.1 Како Срби и Бошњаци виде помирење – квалитативна анализа садржаја
  - 2.2.1.1 Дефиниција помирења
  - 2.2.1.2 Перцепција виђења помирења од стране друге групе
  - 2.2.1.3 Фактори који ометају или потпомажу помирење
  - 2.2.1.4 Спремност на помирење
- 2.2.2 Како Срби и Бошњаци виде помирење – тематска анализа
- 3 КВАНТИТАТИВНА СТУДИЈА
- 3.1 МЕТОД
  - 3.1.1 Специфични циљеви и хипотезе истраживања
  - 3.1.2 Узорак
  - 3.1.3 Инструменти
    - 3.1.3.1 Упитник дефиниција помирења
    - 3.1.3.2 Упитник о факторима који доприносе или ометају помирење
    - 3.1.3.3 Спремност на помирење и очекивања од друге групе
    - 3.1.3.4 Упитник о социодемографским подацима
    - 3.1.3.5 Скала конфликтног етоса
    - 3.1.3.6 Скала компетитивне виктимизираности
    - 3.1.3.7 Скала перцепције међугрупне претње
    - 3.1.3.8 Скала етничког идентитета
    - 3.1.3.9 Скала индивидуалне склоности међугрупном опросту
    - 3.1.3.10 Квалитет и учесталост контакта са другом групом
    - 3.1.3.11 Важност етничког и националног идентитета
    - 3.1.3.12 Скала социјалног конзервативизма
  - 3.1.4 Процедура
  - 3.1.5 Варијабле
  - 3.1.6 Статистичка обрада података
- 3.2 РЕЗУЛТАТИ
  - 3.2.1 Дескриптивна статистика
    - 3.2.1.1 Тестирање нормалности дистрибуција
  - 3.2.2 Разлике између Срба и Бошњака у дефинисању помирења
    - 3.2.2.1 Разлике у дефиницијама помирења у односу на социо-демографске варијабле
  - 3.2.3 Процеси помирења
    - 3.2.3.1 Односи између процеса помирења
    - 3.2.3.2 Разлике између Срба и Бошњака у процесима помирења
    - 3.2.3.3 Односи између процеса и дефиниција помирења.
    - 3.2.3.4 Предикција спремности на помирење.
  - 3.2.4 Мрежна анализа
- 3.3 ДИСКУСИЈА
  - 3.3.1 Дефинисање помирења.
    - 3.3.1.1 Социо-демографске разлике у дефинисању помирења.

- 3.3.2 Процеси помирења.
- 3.3.2.1 Однос конфликтног етоса са осталим процесима помирења
- 3.3.3 Однос процеса и дефиниција помирења
- 3.3.3.1 Однос конфликтног етоса са дефиницијама помирења
- 3.3.4 Предикција спремности на помирење.
- 3.3.5 Мреже помирења
- 4 ГЕНЕРАЛНА ДИСКУСИЈА
- 4.1 ОГРАНИЧЕЊА ИСТРАЖИВАЊА
- 4.2 ПРЕПОРУКЕ ЗА ДАЉА ИСТРАЖИВАЊА
- 5 РЕФЕРЕНЦЕ
- 6 ПРИЛОЗИ

У УВОДНОМ делу дисертације, кандидаткиња даје преглед историјског контекста у који је смештено обављено истраживање, као и преглед концепата од значаја за помирење. То укључује најпре сам проблем дефиниције помирења, а затим и процесе који су са њим довођени у везу (нпр. компетитивна виктимизираност, етнички идентитет, међугрупни контакт, суочавање са прошлошћу и сл.). Уводни део дисертације кандидаткиња завршава описивањем проблема и општих циљева истраживања. У делу КВАНТИТАТИВНА СТУДИЈА кандидаткиња најпре даје преглед специфичних циљева истраживања, а затим описује методе који су примењени за прикупљање и обраду података (фокус група, квалитативна анализа садржаја и тематска анализа). Затим у потпоглављу *Резултати и анализа* кандидаткиња наводи резултате квалитативног истраживања праћене анализом и дискусијом. У поглављу КВАЛИТАТИВНА СТУДИЈА, кандидаткиња најпре наводи специфичне циљеве и хипотезе за квалитативну студију, а затим описује метод, укључујући информације о узорковању, инструментима и анализи података, са акцентом на мрежну анализу. Затим следе *Резултати* и *Дискусија* налаза добијених у квантитативној студији. Након овог, следи поглавље ГЕНЕРАЛНА ДИСКУСИЈА у ком се сумирају најзначајнији налази из обе студије, праћени описом недостатака истраживања и смерницама за будућа истраживања. Након навођења списка РЕФЕРЕНЦИ, кандидаткиња прилаже осам ПРИЛОГА, укључујући транскрипте фокус група.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

У поглављу УВОД, кандидаткиња најпре даје преглед историјског контекста који је претходио ратним дешавањима у Босни и Херцеговини, а затим преглед исхода рата у БиХ 1992-1995. (нпр. број цивилних и војних жртава). Након тога, кандидаткиња наставља са описивањем државотворне функције рата и процеса који се одвијају након завршетка рата, те даје опис дистинкције између помирења и мира, термина који се у литератури често користе наизменично али немају исто значење. Она затим даје преглед актуелног контекста у БиХ, у ком описује етничке поделе, њихову заступљеност на свим нивоима друштва и државе, те њихов утицај на свакодневни живот у БиХ. У наставку, кандидаткиња пише о дефинисању помирења, што је један од главних концепата самог рада, с обзиром на то да помирење у литератури није јасно дефинисано. Она наводи дефиниције које наводе различити аутори и које се међусобно разликују у односу на област из које аутори долазе. Дефинисање помирења се проблематизује и кандидаткиња поставља значајно питање: шта меримо ако не можемо помирење јасно да дефинишемо, те како можемо истраживати феномене који на њега утичу. Кандидаткиња у наставку даје преглед теоријских перспектива о међугрупном помирењу, али наводи да те теорије произилазе из теорија о конфликту, а не да су саме теорије о помирењу. Она описује Келманову теорију о изградњи мира (чије је помирење само један део) и Бар-Талову теорију конфликтног етоса. Затим описује зашто је важно изучавати „помирење обичног народа“, односно тражити лаичку перспективу о помирењу. У наставку кандидаткиња даје преглед литературе везан за процесе помирења: суочавање са прошлошћу, међугрупни опрост, компетитивна виктимизираност, питања идентитета, инструменталне и социоемоционалне процесе, социо-когнитивне процесе, групни статус и моћ. Уводни део кандидаткиња завршава описивањем проблема истраживања који се односи на то како становници БиХ који су припадници различитих етничких група дефинишу међугрупно помирење, као и који су процеси помирења од значаја и какав је њихов међусобни однос. Она затим наводи опште циљеве истраживања и истраживачка питања која се односе на дефинисање помирења од стране „обичног народа“, затим утврђивање релевантних процеса помирења и експлорацију њихових међусобних релација, и давање предлога модела помирења применљивог на контекст у БиХ.

У делу КВАЛИТАТИВНА СТУДИЈА кандидаткиња даје најпре преглед специфичних циљева истраживања везаних за квалитативну студију, који се односе на дефинисање помирења, чиниоце од значаја за помирење, спремност на помирење и остваривост помирења. Квалитативна студија је експлораторног карактера и служи као основа за генерисање хипотеза и креирање инструмената којим ће се прикупљати подаци у квантитативном истраживању. Кандидаткиња у методолошком делу описује учеснике у истраживању, начин прикупљања података фокус групама и начин обраде и анализе података путем квалитативне анализе садржаја и тематске анализе. Она даље наводи у истом блоку резултате и анализу квалитативних података. Главни налази односе се на то да постоје одређене сличности између Бошњака и Срба у дефинисању помирења, али постоје и одређене разлике које произилазе из улоге жртве и починиоца, као и различитог статуса који групе имају у БиХ данас. Заједничко за дефиниције помирења обе

групе јесте прихватање других без обзира на групну припадност, нормалан живот који подразумева комуникацију, сарадњу, провођење времена заједно, и политичко помирење. Дефиниције помирења које махом дају Бошњаци укључују економску стабилност, суочавање с прошлошћу, коегзистенцију, оријентацију ка будућности. Срби, са друге стране, дефинишу помирење и као ревизију односа починилац-жртва и чешће наводе да им је немогуће да дефинишу помирење. Када је у питању перцепција дефиниције помирења коју даје друга група, Бошњаци сматрају да Срби дефинишу помирење исто као и они сами, или да немају потребу за помирењем, или као прихватање наратива друге групе. Срби такође сматрају да Бошњаци дефинишу помирење као прихватање свог наратива, али и као исламизацију, унитаризацију и уједињење. Када су у питању фактори који ометају или доприносе помирењу, групе наводе политику и медије као најзначајније факторе, уз дефокусирање са међугрупних разлика. Код Срба се као фактори јављају и национализам и дискриминација. Обе групе су сагласне да до помирења мора доћи. Након квалитативне анализе, кандидаткиња описује теме које су идентификоване током тематске анализе. Теме су подељене у четири групе и односе се на прихватање, системске факторе, суочавање са прошлошћу и неодступање од групних норми.

На почетку дела КВАНТИТАТИВНА СТУДИЈА кандидаткиња најпре наводи специфичне циљеве хипотезе везане за ову студију, а који се односе на идентификацију факторске структуре дефиниција и фактора помирења, спремности на помирење и њених предиктора, експлорацију односа између процеса помирења раније описаних у литератури и добијених на основу квалитативног истраживања, као и експлорацију мрежа помирења путем мрежне анализе. Затим кандидаткиња описује узорак, инструменте, процедуру прикупљања података и статистичку обраду података, са акцентом на мрежну анализу. У потпоглављу *Резултати* кандидаткиња најпре даје преглед дескриптивне статистике, а затим описује разлике између Бошњака и Срба у дефинисању помирења, укључујући и разлике у односу на социо-демографске варијабле. Затим описује процесе помирења који укључују најпре факторе изоловане на упитником креираним на основу квалитативног истраживања, а затим и односе између свих варијабли као и разлике у односима на подзорцима Срба и Бошњака. Кандидаткиња затим описује резултате мрежне анализе, дајући приказ мрежа помирења обе групе и податке о индексима централности и њиховој стабилности у мрежи. У делу *Дискусија*, кандидаткиња даје врло детаљну и потковану интерпретацију добијених резултата. Она дискутује разлике у односима између дефиниција помирења код Бошњака и Срба, при чему описује да су Срби склонили дефинисању помирења као промене психолошке оријентације, а Бошњаци као јединствене државе и суочавања са прошлошћу. Даље, она дискутује резултате добијене у вези са процесима помирења, те разлике у њиховим односима код Срба и Бошњака, као и разлике у односима између процеса и дефиниција помирења. Описује и предикцију спремности на помирење у оба подзорка, и све налазе интерпретира у складу са ранијим налазима у литератури, али и постављајући нова истраживачка питања и хипотезе које треба истражити како би се дао одговор на питања о налазима у истраживању који су нови или изненађујући. Мрежна анализа чини централни део квантитативне студије и представља нов метод анализе који је први пут примењен

у истраживањима помирења. Налази показују да се мреже помирења разлику код Срба и Бошњака, али да је у обе мреже централни чвор, односно варијабла од највећег значаја, промена психолошке оријентације према другој групи. У обе групе висок индекс централности има и склоност међугрупном опросту. Код Бошњака је значајна и компетитивна виктимизираност. У овом делу истраживања, промена психолошке оријентације јавила се као централни концепт помирења који би се могао сматрати карактеристичним за све групе након конфликта. Међутим, допринос овог рада је у томе што је показано да, поред заједничке компоненте, помирење је и контекстуално зависно, односно одређени процеси су карактеристични конкретно за БиХ и не морају бити присутни у другим случајевима.

У поглављу ГЕНЕРАЛНА ДИСКУСИЈА кандидаткиња даје преглед издвојених налаза из квалитативне и квантитативне студије који су нови или обезбеђују нове погледе на помирење. У овом делу, она износи и недостатке истраживања, као и смернице за будућа истраживања, које подразумевају укључивање специфичних ексклузивних форми етничког идентитета, затим дања истраживања у вези са компетитивном виктимизираношћу, директно испитивање модела заснованог на потребама који до сада није добио довољно емпиријске подршке у реалним контекстима, затим примену нових метода обраде података (нпр. из области науке о подацима).

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

Karić T., Mihić, V. (2020). Construing reconciliation – lay people definitions in Bosnia and Herzegovina: a qualitative approach. *Primenjena psihologija*, 13(2), 211-242.

Karić, T., Mihić, V., Ruiz Jiménez, J. A. (2017). Stereotypes in young Serbs about Croats and Bosniaks provoked by the collective memory stimuli. *Primenjena psihologija*, 10(4), 437-462.

Karić, T., Mihić, V. (2019). Coexistence or acceptance? Lay people definitions of reconciliation in Bosnia and Herzegovina. Oral presentation at the scientific conference Current trends in Psychology, Novi Sad, October 24-27th, 2019. The book of abstracts, Faculty of Philosophy, Novi Sad, p. 13-14. ISBN: 978-86-6065-541-9.

Karić, T., Mihić, V. (2020). Factors contributing to readiness to reconcile in Bosnia and Herzegovina: different models for Serbs and Bosniaks. Oral presentation at the scientific conference 6th Sarajevo Psychology Days, Sarajevo, April 26-24, 2020. The book of abstracts, Department of Psychology, Faculty of Philosophy, Sarajevo, p. 40.

Karić, T., Mihić, V. (2020). Needs-based model of reconciliation – qualitative data from Bosnia-Herzegovina. Oral presentation at the 43rd Annual Scientific Meeting of the International Society of Political Psychology, online conference, July 14-16, 2020.

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Резултати квалитативне анализе садржаја показале су да постоје одређене сличности, али и одређене разлике у дефинисању помирења између Бошњака и Срба. Обе групе помирење дефинишу као прихватање других без обзира на групну припадност, нормалан живот, политичко помирење, и извињење и опрост. Испитивање разлика у дефиницијама указује на то да Бошњаци дефинишу помирење и као економску стабилност, суочавање с прошлошћу, разрешење, коегзистенцију и оријентацију на будућност, док Срби помирење дефинишу и као промену реторике о починиоцу/жртви, а и у већој мери него Бошњаци сматрају да се оно не може дефинисати. Бошњаци такође сматрају да Срби очекују да се прихвати њихов наратив о историјском страдању и њиховој улози жртве у рату у Босни. Срби, са друге стране, сматрају да Бошњаци помирење дефинишу као исламизацију, унитарну БиХ и уједињавање народа. Као најзначајнији фактори који ометају помирење јављају се политика и медији, а Срби наводе још и дискриминацију и национализам. Такође, обе групе говоре о потреби суочавања са прошлошћу, али са оном верзијом која је карактеристична за сопствену групу. Тематском анализом описано је 12 тема распоређених у четири надређене категорије: прихватање, системски фактори, суочавање с прошлошћу и неодступање од групних норми.

Резултати квантитативне анализе су показали да се Бошњаци и Срби разликују по скоро свим дефиницијама помирења, тако да су Срби склонији дефинисању помирења као промене психолошке оријентације, а Бошњаци као суочавања с прошлошћу и јединствене државе. Срби постижу више скорове на оба изолована фактора помирења – контекст (политика, медији и економија) и идентитет. Срби су такође склонији међугрупном опросту, а Бошњаци компетитивној виктимизацији и важности националног идентитета.

Мрежна анализа показала је да се мреже помирења Бошњака и Срба значајно разликују. Код обе групе најцентралнија варијабла је промена психолошке оријентације према другој групи, праћена склоношћу међугрупном опросту, мада констелација односа у мрежи указује на различиту улогу коју би опрост могао имати за Бошњаке и за Србе. Утицаје на промену психолошке оријентације изазвало би најбрже и најснажније промене у мрежи, а варијабла преко које би се остварио најјачи утицај на промену психолошке оријентације јесте контекст као чинилац помирења. У мрежи помирења Бошњака компетитивна виктимизација игра значајну улогу.

Промена психолошке оријентације јавила се као централни аспект дефинисања помирења у БиХ, те аспект који је у великој мери повезан за приступом помирењу „од доле“, односно почев од саме заједнице насупрот политичком приступу. На потенцијалну ефикасност овог приступа указује и мрежна анализа. Такође, политика и медији су значајни фактори који ометају помирење. Још један веома значајан налаз је да се дефиниције помирења између Бошњака и Срба разликују и да то има значајне импликације за праксу и политичку реалност у БиХ. Срби помирење дефинишу као тежњу за променом психолошке оријентације једне групе према другој и потребу признавања улоге жртве другој групи, док Бошњаци помирење дефинишу као јединствену државу и суочавање са прошлошћу.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Истраживање је у потпуности реализовано у складу са предлогом у пријави докторске дисертације. Резултати истраживања су представљени јасно, систематично и прегледно. Добијени су применом адекватних метода статистичке обраде података. Коришћене табеле дају прегледан приказ података и доприносе њиховој читљивости. Анализа резултата је прегледна уз адекватно повезивање са досадашњим релевантним теоријским сазнањима и емпиријским подацима који се у савременој литератури тичу области детерминаната квалитета блиских интерперсоналних односа.

Комисија позитивно оцењује начин приказа, тумачење, анализу и дискусију резултата истраживања.

IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме

Докторска дисертација кандидаткиње Тијане Карић је написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме.

2. Да ли дисертација садржи све битне елементе:

Дисертација кандидаткиње Тијане Карић садржи све битне елементе оригиналног научног истраживања.

3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци?

У дисертацији је први пут у нашем региону примењен микс-метод за истраживање концепта међугрупног помирења након оружаних конфликта, и то приступом од доле, односно узимајући у обзир лаичке дефиниције и разматрања процеса помирења, што је до сада урађено тек у неколицини истраживања у области. Такође, у дисертацији је показано да постоји одређен простор у оквиру концепта помирења који је карактеристичан за све међугрупне односе након конфликта, али да постоји део простора који је контекстуално специфичан, те да се овај налаз мора узети у обзир приликом планирања даљих истраживања у области. Још један оригинални допринос огледа се у примени мрежне анализе, метода који је до сада примењен тек у неколицини студија у области Психологије.

4. Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања:

Ограничења истраживања укључују недостатке карактеристичне за корелациона кроз-секцијална и квалитативна истраживања у области социјалне психологије. Најпре се односе на пригодност узорка и пристрасност узорка по питању образовања и узраста. Такође, број испитаника није био довољан да се у мрежну анализу укључе све варијабле које су део истраживања, али су укључене оне за које су претходне анализе показале да су од највећег значаја за помирење, као и варијабле идентификоване новокреираним упитницима дефиниција и фактора помирења. Примењена је кратка Скала конфликтног етоса због величине саме батерије и спречавања осипања узорка; међутим било би боље да је коришћена пуна скала. Сва ограничења су дискутована у раду и узета у обзир приликом интерпретације резултата и извођења закључака.

X ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:

На основу увида у садржај докторске дисертација кандидаткиње Тијане Карић под насловом „Социјална конструкција помирења између Срба и Бошњака у Босни и Херцеговини“ и укупне оцене њене научне вредности, Комисија позитивно оцењује дисертацију и предлаже Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду да **прихвати позитивну оцену и одобри кандидаткињи јавну одбрану дисертације.**

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

проф. др Динка Чоркало Бирушки, Филозофски факултет Свеучилишта у Загребу

др Јанко Међедовић, Институт за криминолошка и социолошка истраживања

доц. др Бојана Бодрожа, Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду

проф. др Владимир Турјачанин, Филозофски факултет, Универзитет у Бањој Луци,
председник

проф. др Владимир Мухић, Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду,
ментор

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.